Journal «Πανδαισία» — Varna.
Общински Вѣстникъ
Въ замѣна Тукъ

Ετος Β'. N 222/99 Εν Βαρνῃ 1 Ν. Αριθ 21

ΠΑΝΔΑΙΣΙΑ

ΗΘΙΚΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΦΥΛΛΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΤΗ: 1-η ΚΑΙ 15-η ΕΚΑΣΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΛΛΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΚΛΑΔΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΥΠΟ

Δ. Ν' ΔΑΝΗΛ

Πραγματεύσασθε, ἕως ἔρχομαι (Λουκ. ιθ', 13).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Ἐσωτερικοῦ φρ. 6
Ἐξωτερικοῦ φρ. 7

Τὰ πρὸς δημοσίευσιν ἔγγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

... Δραστικώτερον ἄλλο μέσον εἰς φανέρωσιν τῆς ἀληθείας παρὰ τὴν τυπογραφίαν νὰ ἐπινοηθῇ ἤτον ἀδύνατον. (Κοραῆς «Συνέκ Ἱερ.» σελ. 427)

ΑΓΓΕΛΙΑΙ
Ἡ ἕλη 8 σελ. 25 φρ.
Ἡ ἡμίσεια . . 15 »
Ἡ γραμμὴ . 0.3

Μελέται [illegible] καὶ, κοινῶ[illegible] δακτικαὶ [illegible] πρὸς τὸν [illegible] Περιοδικοῦ, χωρίζονται [illegible]

Διεύθυνσις: *Rédaction de la Revue grecque* «Πανδαισία» — *VARNA (Bulgarie).*

Ο ΙΑΤΡΟΣ

Δ-ρ Δ. Δ. ΓΛΑΝΤΣ,

ΜΑΜΜΟΣ

ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΣ
ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ,

ἐγκαθίσταται ἀπὸ σήμερον ἐν Βάρνῃ, ἐν τῇ γωνίᾳ τῆς ὁδοῦ Πρεσλάβσκας (παρὰ τῷ καταστήματι τοῦ κ. Παρούση Γεωργίου) καὶ Ὀχρίδσκας (παρὰ τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Ἰ. Δράκωφ) καὶ θεραπεύει ἀπὸ τὰς 7—9 π. μ. καὶ 1—4 μ. μ.

ΤΟΥΣ ΠΤΩΧΟΥΣ ΔΩΡΕΑΝ

3—3

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τίνα εἰσὶ τὰ μέσα τὰ συντελοῦντα πρὸς ἐνδελεχῆ ἠθικὴν προαγωγὴν τοῦ ἀτόμου καὶ δι' αὐτοῦ τῆς ὅλης κοινωνίας.—Ἀγγελία.—Ἡ καθαρότης τῆς καρδίας.—Ὁ γάμος κατὰ τὸν θεῖον Χρυσόστομον. (Συνέχεια).—Ποικίλα.—Ἀγγελία.—Ἀλληλογραφία.

ΤΙΝΑ ΕΙΣΙ ΤΑ ΜΕΣΑ ΤΑ ΣΥΝΤΕΛΟΥΝΤΑ

ΠΡΟΣ ΕΝΔΕΛΕΧΗ ΗΘΙΚΗΝ ΠΡΟΑΓΩΓΗΝ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ ΚΑΙ ΔΙ' ΑΥΤΟΥ ΤΗΣ ΟΛΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΠΟΥ ὁ συναισθανόμενος ἑαυτὸν καὶ τὴν βελτίωσιν ἑαυτοῦ ἐπιθυμῶν δύναται νὰ εὕρῃ πλείους καὶ σοφωτέρας πρὸς ἀρετὴν γνώμας, θεῖά τε ἅμα καὶ σοφῶν καὶ ἐναρέπων ἀνδρῶν διδάγματα ἢ ἐν τῇ ἀναγνώσει καλῶν καὶ ὠφελίμων βιβλίων; Οὐδεὶς δύναται ν' ἀκολουθήσῃ προθυμότερον τοῦ ἑαυτὸν συνειδότος τὸ τοῦ ἀγαθοῦ Ἰσοκράτους σοφὸν παράγγελμα, «Κατανάλισκε τὴν ἐν τῷ βίῳ σχολὴν εἰς τὴν τῶν λόγων φιλοσοφίαν», καὶ ἐναλλὰξ ἐργαζόμενος καὶ ἀναγινώσκων νὰ καρπῶται οὐ μόνον μεγίστην ἠθικὴν ὠφέλειαν, ἀλλὰ καὶ ἡδίστην νὰ εὑρίσκῃ καὶ τερπνοτάτην ἀπὸ τῶν πόνων ἀνάπαυσιν. Διὰ τῆς ἀναγνώσεως καλῶν καὶ ὠφελίμων βιβλίων πολυπλασιάζομεν τὰς γνώσεις ἡμῶν, διορθοῦμεν τὰ σφάλματα, ἐξευγενίζομεν τὰ ἤθη, τερπόμεθα κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀργίας καὶ δὴ καὶ παραμυθοῦμεν πολλάκις ἑαυτοὺς ἐν ταῖς θλίψεσι καὶ συμφοραῖς θείοις καὶ σοφαῖς παρακινέσεσι τὸ ἄλγος τῆς ψυχῆς ἡμῶν ἀνακουφίζοντες.

Ἀναξία λοιπὸν παντὸς λόγου ἐστὶν ἡ ἰδέα, ἣν οἱ κοινοὶ τῶν ἀνθρώπων προφασιζόμενοι διατείνονται, ὅτι τὰ βιβλία δὲν εἶναι ὠφέλιμα εἰς τοὺς ὀλίγα γράμματα γινώσκοντας, ἀλλὰ μόνον εἰς πεπαιδευμένους καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος λογίους, ὧν τὸ λογικὸν εἶναι ἤδη ἀνεπτυγμένον. Προκειμένου ἐνταῦθα περὶ ἀναγνώσεως οὐχὶ ἐπιστημονικῶν καὶ εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν γεγραμμένων βιβλίων, ἀλλὰ περὶ ἱστορικῶν καὶ παντὸς εἴδους μορφωτικῶν καὶ ἠθικῶν εἰς τὴν καθομιλουμένην γεγραμμένων, ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος ὁμοιάζει πρὸς τὸν ὅρκον τοῦ σχολαστικοῦ ἐκείνου, ὅστις ὤμοσε νὰ μὴ ἐμβῇ εἰς τὸ ὕδωρ, ἐὰν μὴ μάθῃ νὰ κολυμβᾷ διότι καθὼς ἡ σύντονος καὶ προσεκτικὴ ἐργασία τελειοποιεῖ τοῦ τεχνίτου τὰς χεῖρας καὶ ἡ συνεχὴς καλλιεργία τῆς γῆς καθίστησι καὶ τὰς ἀγόνους γαίας εὐφόρους, οὕτω καὶ ἡ σύντονος ἀνάγνωσις πληροῦσα κατὰ μικρὸν τὸν νοῦν διαφόρων ὠφελίμων γνώσεων, ἀναπτύσσει τὴν κρίσιν καὶ ποιεῖ τὴν διάνοιαν καὶ τὴν καρδίαν τοῦ ἀναγινώσκοντος δεκτικὴν καὶ γόνιμον χρηστῶν καὶ ὠφελίμων ἠθῶν.

Ἀλλ' ἐπειδὴ πολλὰ μὲν τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα βιβλία καὶ ὑπὸ πάντων σχεδὸν γιγνωσκόμενα καὶ διακρινόμενα, ζητήσωμεν τίνα ἐξ αὐτῶν εἰσι τὰ μᾶλλον εἰς τὴν τῶν ἠθῶν τοῦ ἀνθρώπου ῥύθμισιν συντελεστικὰ καὶ χρήσιμα Πολλάκις μὲν καὶ ὑπὸ πολλῶν ἐξόχων φιλοσόφων ἐλέχθησαν καὶ ἐπανειλημμένως ἐγράφησαν οὐκ ὀλίγα πρὸς ἀποτροπὴν ἀπὸ τῆς ἀναγνώσεως τῶν βιβλίων, ἅτινα ἐσχάτως καὶ παρ' ἡμῖν, ὡς δῆθεν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς εὐαισθησίας διδακτικὰ ἀναγινώσκονται ὑπὸ τῶν πλείστων καὶ τῶν δοκούντων μάλιστα ὡς καλῆς ἀγωγῆς καὶ ἀρτίας τυχόντων ἐκπαιδεύσεως, τὰ μυθιστορικὰ δῆλα δή, ἅτινα θέλγουσι μὲν ὡς κομψὰ καὶ εὐώδη ἄνθη, ἀλλ' ὡς ἐπὶ διεφθαρμένου ἐδάφους φυόμενα καὶ ἀναπτυσσόμενα δηλητηριάζουσι τὰς φρένας καὶ διαστρεβλοῦσι τὴν καρδίαν, ἅτε ἰδιοφυῆ ἀπαιτοῦντα μελίσσης, ὅπως ἐκμυζήσῃ τὰς τυχὸν ἐν αὐτοῖς προσφόρους πρὸς κατασκευὴν μέλιτος οὐσίας. Τὰ μυθιστορήματα ὄντα ἐν πεζῷ λόγῳ δράματα ἢ κωμῳδίαι, δι' ὧν τὰ πάθη καὶ αἱ κακίαι τῶν ἀνθρώπων στηλιτεύονται, περιέχουσι μὲν καί τι διδακτικὸν καὶ ὠφέλιμον, ἀλλὰ διὰ ῥακῶν καὶ πάσης διαφθορᾶς καὶ κακίας ἠμφιεσμένον. Ὅπως λοιπὸν ἐν τοῖς δράμασι δὲν εἶναι προσιτὴ ἡ ὑποκρυπτομένη τοῦ ποιητοῦ ἰδέα εἰς πάντα ἀδαῆ τῆς δραματικῆς ποιήσεως καὶ διδασκαλίας, οὕτω καὶ τὰ μυθιστορήματα, ὑποκαλυπτόμενον ἔχοντα τὸν ἀληθῆ σκοπὸν, ἀποβαίνουσιν ἐπιβλαβῆ μάλιστα εἰς τοὺς νεωτέρους οἵτινες ἐκθαμβούμενοι ὑπὸ τῆς λάμψεως τῆς ἐξωτερικῆς ἀμφιέσεως καὶ θελκτικῆς καὶ ἐπαγωγοῦ ἐπιφανείας αὐτῶν, δὲν δύνανται νὰ εἰσδύσωσιν εἰς τὸ ἐν αὐτοῖς ὑποκεκαλυμμένον ἀληθὲς ἢ ὡς τοιοῦτον παριστάμενον. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος εὐκολώτερον καταμανθάνει καὶ προσοικειοῦται τὸ ἐν αὐτοῖς ἐμφανῶς παρουσιαζόμενον κακὸν ἢ τὸ ὑποκρυπτόμενον καλὸν, τὰ μυθιστορήματα κατὰ τὴν γνώμην ἐν γένει τῶν ἠθικολόγων οὐδένα μὲν οὐδέποτε ὠφέλησαν, εἰς πολλοὺς δὲ καὶ λίαν ἐπιβλαβῆ ἐπέβησαν. Πρὸς δὲ τούτοις ἡ ἀνάγνωσις αὐτῶν καὶ ἕτερόν τινα κίνδυνον ἐνέχει, ὃν οὐδεὶς τῶν ἐγκυπτόντων εἰς αὐτὰ δύναται νὰ διαφύγῃ· τοῦτ' ἔστι καθίστησιν αὐτοὺς ἀπολύτως ἀνικάνους καὶ ἀκαταλλήλους εἰς οἱανδήποτε ἐπιστήμην· διότι ἡ μὲν ἐπιστήμη ἀπαιτεῖ πρὸ παντὸς συγκέντρωσιν νοός, τὰ δὲ μυθιστορήματα τοὐναντίον ἐκκεντροῦντα καὶ διασκορπίζοντα τὸν νοῦν ἀμβλύνουσιν αὐτόν Οὗτοί εἰσιν ἐν περιλήψει οἱ λόγοι δι' οὓς οἱ ἠθικολόγοι γενικῶς μὲν ἀπαγορεύουσιν ὡς ἠθοφθόρον καὶ τοῦ νοὸς ναρκωτικὴν τὴν ἀνάγνωσιν τῶν μυθιστορημάτων, ἰδίᾳ δὲ εἰς τοὺς νέους μάλιστα δὲ πάντων εἰς τὰς νεάνιδας.

Διὰ ταῦτα καλὸν εἶναι νὰ ἀποφεύγωμεν μὲν τὴν ἀνάγνωσιν μυθιστορημάτων, νὰ ἀναγινώσκωμεν δὲ βιβλία χρησιμεύοντα εἰς τὸ νὰ καταστήσωμεν ἡμᾶς οὐχ ἁπλῶς πολυμαθεῖς, ἀλλ' ἅμα καὶ ἐναρέτους· καὶ ἵνα μὴ τὸν ἀεὶ μὲν ῥέοντα καὶ παρερχόμενον, μήποτε δὲ ἐπανερχόμενον χρόνον εἰς μάτην καταναλίσκωμεν, μηδὲν ἐκ τῆς ἀναγνώσεως ὠφελούμενοι, δέον νὰ ἐκλέγωμεν μὴ μόνον τὰ εἰς τὴν ἠθικὴν ἡμῶν μόρφωσιν λυσιτελῆ, ἀλλὰ καὶ τὰ μᾶλλον ἡμῖν εὐμαθῆ καὶ καταληπτά. Ὡς τοιαῦτα δὲ δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν τῶν ἄλλων ὠφελίμων βιβλίων καὶ νὰ συστήσωμεν ἐν γένει μὲν πάντα τὰ ἱστορικὰ καὶ βιογραφικὰ, ἰδίως δὲ μάλιστα τὰ τῆς θρησκευτικῆς καὶ τοῦ γένους ἡμῶν ἱστορίας διδακτικά.

Καὶ καθόλου μὲν εἰπεῖν ἡ ἱστορία εἶναι πάντων τῶν βιβλίων διδακτικώτατον καὶ εἰς πᾶσαν ἀνεξαιρέτως τῆς κοινωνίας τάξιν ὠφελιμώτατον. Εὐφυέστατα δ' ὥρισεν αὐτὴν ἐν τῇ τῶν κωφαλάλων ἐν Παρισίοις σχολῇ εἷς τῶν δυστυχῶν ἐκείνων, οἵτινες μήτε νὰ ἀκούωσι μήτε νὰ ἀκούωνται ἠτύχησαν Οὗτος ἐρωτηθεὶς, τί εἶναι ἡ ἱστορία «φωνὴ νεκρῶν διδάσκουσα τοὺς ζῶντας» ἀπήντησε. Καὶ τῳόντι ἡ ἱστορία οὐ μόνον εἶναι τὸ σχολεῖον ὅλου τοῦ παρελθόντος κόσμου, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀδέκαστον δικαστήριον ὅλων τῶν πρὸ ἡμῶν αἰώνων καὶ ἐθνῶν, ἐν ᾧ σαφῶς βλέπομεν τὴν μὲν ἀρετὴν παντάχοῦ καὶ πάντοτε, εἰ καὶ βραδύτερον, εὐδοκιμοῦσαν, βραβευομένην καὶ εὐτυχοῦσαν, τὴν δὲ κακίαν ἀποτυγχάνουσαν, τιμωρουμένην καὶ κακοδαιμονοῦσαν. Ἐν τῇ ἱστορίᾳ μανθάνομεν τόσον τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ πλεονεκτήματα, δι' ὧν οὐ μόνον ἄτομα καὶ οἶκοι, ἀλλὰ καὶ πόλεις καὶ ἔθνη μεγάλα ηὐξήθησαν καὶ τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν διασώσαντα ἐπὶ μακρὸν καὶ ἀρετῇ καὶ παιδείᾳ καὶ πλούτῳ διέπρεψαν, ὅσον καὶ τὰς κακίας καὶ τὰ ἐλαττώματα, ὑφ' ὧν καὶ οἶκοι ἐσβέσθησαν, καὶ πόλεις κατεστράφησαν, καὶ ἔθνη ἠνδραποδίσθησαν, οὐκ ὀλίγα δὲ αὐτῶν καὶ ἄρδην ἐξηφανίσθησαν. «Ἡ τῶν γεγενημένων πράξεων μνήμη τῆς τῶν μελλόντων ἀβουλίας γίγνεται παράδειγμα», λέγει ὁ σοφὸς Πλούταρχος. Ὥστε λίαν ἀφιλόκαλοι καὶ ἑαυτοῖς ἐχθροὶ καὶ ἐπιζήμιοί εἰσιν ἐκεῖνοι, ὅσοι, καὶ ἁπλῶς μόνον νὰ ἀναγινώσκωσι δυνάμενοι, καταφρονοῦσι τὴν ἱστορίαν καταναλίσκοντες τὸν χρόνον αὐτῶν ἢ εἰς ἀνάγνωσιν ἠθοφθόρων βιβλίων ἢ εἰς ἀνωφελεῖς καὶ ἀπρεπεῖς ἢ καὶ ὅλως ἐπιζημίους αὐτοῖς διατριβὰς, ἢ ἐν παντελεῖ ἀργίᾳ καὶ ῥαθυμίᾳ. «Μηδεμία, λέγει ὁ Πολύβιος, ἑτοιμοτέρα ἐστὶ τοῖς ἀνθρώποις διόρθωσις τῆς τῶν προγεγενημένων πράξεων ἐπιστήμης.... Πάντες

ἀρχῇ καὶ τέλει χρῶνται τούτῳ, φάσκοντες ἀληθινωτάτην μὲν εἶναι παιδείαν καὶ γυμνασίαν... τὴν ἐκ τῆς ἱστορίας μάθησιν, ἐναργεστάτην δὲ καὶ μόνην διδάσκαλον τοῦ δύνασθαι τὰς τῆς τύχης μεταβολὰς γενναίως ὑποφέρειν». Καὶ ἀληθῶς πρόχειρός ἐστι τοῖς ἀνθρώποις ἡ ἱστορία διόρθωσις· διότι ἄνευ δαπάνης, ἄνευ πόνων καὶ κινδύνων ἐν βραχεῖ χρόνῳ καθίστησι τὸν ἄνθρωπον πολύμητιν Ὀδυσσέα, ἄνδρα δηλονότι ἔμπειρον πολλῶν ὠφελίμων καὶ ἀγαθῶν γνώσεων καὶ ὡς κοινῶς λέγομεν κοσμογυρισμένον, ὃς

Πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα καὶ νόον ἔγνω.

«Ἔσχατος ὅρος τῶν περὶ τὴν ἱστορίαν καλῶν, λέγει ὁ Εὐνάπιος, τὸ πολλῶν καὶ ἀπείρων πραγμάτων ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ καὶ διὰ βραχείας ἀναγνώσεως πεῖραν λαβεῖν καὶ γενέσθαι γέροντας, ἔτι νέους ὄντας δι' ἐπιστήμην τῶν προγεγονότων, ὥστε τίνα μὲν φευκτέον, τίνα δὲ αἱρετέον εἰδέναι». Οὐδὲν λοιπὸν ὠφελούμεθα, ἐὰν γεννηθέντες μετὰ τοσούτους ἐναρέτους, σοφοὺς καὶ μεγάλους ἄνδρας δὲν σπουδάζωμεν νὰ μιμηθῶμεν αὐτούς. Οὐδὲν κερδαίνομεν, ἐὰν ἐλθόντες μετὰ τοσούτους κακοὺς καὶ ἐπιβλαβεῖς τοῖς ἄλλοις δὲν ἐπιμελώμεθα διδασκόμενοι ἐκ τῶν ἁμαρτημάτων ἐκείνων, πῶς ἡμεῖς θέλομεν γενεῖ συνετοὶ καὶ κοινωφελεῖς.

Ἐκ τῶν εἰρημένων λοιπὸν καταφαίνεται, ὅτι ἐὰν μέγα ἐστὶ τὸ ἐκ τῆς γενικῆς ἱστορίας ὄφελος, πολλῷ μείζων καὶ ὠφελιμωτέρα ἐστὶν ἡ τῆς τῶν προγόνων ἱστορίας ἀνάγνωσις· ἡμῖν δὲ τοῖς μετ' ἄλλων ἐθνῶν συνοικοῦσιν ἐξ ἴσου ἀναγκαία ἔσται ἡ ἀνάγνωσις καὶ μελέτη οὐ μόνον τῆς τῶν προγόνων ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς τῶν συνοίκων ἐθνῶν ἱστορίας· διότι ὡς συμπατριωτῶν καὶ κοινὴν μεθ' ἡμῶν ἐχόντων πατρίδα, κοινὴν πρέπει νὰ θεωρῶμεν καὶ τὴν τῶν προγόνων αὐτῶν ἱστορίαν καὶ ἐξ αὐτῆς νὰ ἀρυώμεθα, ὅ,τι ἐν ἑκάστῃ καλὸν καὶ ὠφέλιμον ἀπαντῶμεν· διότι ἀσυγκρίτως γενναιότερον καὶ πολλῷ κρείττονα καρπὸν ἀποφέρει ἡ ἀνάγνωσις καὶ μελέτη τῆς τῶν προγόνων ἱστορίας, ἅτε γλυκεῖά τις καὶ μᾶλλον προσφιλὴς οὖσα ἡ μετὰ τῶν πατέρων καὶ τῶν οἰκείων ἀνατροφή. «Ὁ λαός, λέγει ὁ Γκιζῶτος, ὁ μελετῶν καὶ γινώσκων τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ κρίνει σχεδὸν πάντοτε ἀσφαλέστερον καὶ ὀρθότερον περὶ τῶν παρόντων αὐτοῦ πραγμάτων καὶ περὶ τῶν ὅρων τῆς μελλούσης αὐτοῦ τύχης».

Καὶ πρῶτον, ὃ καὶ μέγιστον καὶ τῶν ἄλλων πάντων περιεκτικόν, ἡ γνῶσις τῆς ἱστορίας τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ ἑκάστου τῶν συνοίκων λαῶν συσφίγγει ἡμᾶς καὶ θερμαίνουσα τὴν καρδίαν ἀναπτύσσει καὶ γεννᾷ ἐν ἡμῖν τὴν πρὸς τὴν κοινὴν πατρίδα ἀγάπην, τὸ γλυκύτατον ἐκεῖνο αἴσθημα, ὃ καλεῖται πατριωτισμός. Τὸ αἴσθημα τοῦτό ἐστιν ἡ μεγίστη πασῶν τῶν κοινωνικῶν ἀρετῶν. Ἰδοὺ δὲ οἱ ἀληθεῖς αὐτοῦ χαρακτῆρες· τιμή, σέβας, ὑπακοὴ εἰς τοὺς νόμους καὶ τὰ καθεστῶτα, συνέργεια ὑπὲρ τῆς κοινῆς εὐτυχίας καὶ μέχρι θανάτου προστασία αὐτῆς. Ἡ ἀρετὴ αὕτη ἀποτρέπει τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τῆς βλάβης τοῦ ὁμοφύλου καὶ πάσης κακώσεως τῶν ὁμοίων αὐτῷ, ἀναφλέγει τὸν ζῆλον καὶ τὴν φιλοτιμίαν πρὸς ἐκπαίδευσιν καὶ μόρφωσιν τῶν ὁμογενῶν καὶ προτρέπει πρὸς πᾶσαν ἀγαθοεργίαν καὶ τέλος ἐμπνέουσα φόβον πρὸς τὸν Θεὸν, σέβας πρὸς τοὺς ἄρχοντας πρὸς τοὺς γονεῖς, πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους καὶ πρὸς πάντα ἀνεξαιρέτως ἄνθρωπον, μορφόνει καὶ διαπλάσσει αὐτὸν καὶ θρησκευτικῶς, καὶ πολιτικῶς καὶ κοινωνικῶς. Ὁ πατριωτισμὸς ὅθεν εἶναι, οὕτως εἰπεῖν, τὸ ταμεῖον, ἐν ᾧ κατακλείονται καὶ ἡ κοιτὶς, ἐφ' ᾗ ἐπαναπαύονται πᾶσαι αἱ λοιπαὶ ἀρεταὶ, εἶναι ὁ ἥλιος τοῦ πλανητικοῦ συστήματος τοῦ βίου τῶν ἀνθρώπων, ὥστε ἄνθρωπος ἄνευ πατριωτισμοῦ εἶναι πλανήτης ἄνευ ἡλιακοῦ συστήματος, εἶναι ἄνθρωπος ἄνευ κοινωνικότητος. Ἰδοὺ τὸ μέγιστον τῶν καλῶν τῶν ἐκ τῆς σπουδῆς καὶ γνώσεως τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν καὶ ἑκάστου τῶν συνοίκων λαῶν ἱστορίας.

Ἀλλὰ τίς δύναται ν' ἀπαριθμήσῃ τὸ πλῆθος τῶν ἐκ τῆς μελέτης καὶ ἀναγνώσεως τῆς ἱστορίας ἀγαθῶν, καὶ νὰ περιγράψῃ ἐπακριβῶς τὴν μεγίστην ἐπὶ τῆς καρδίας καὶ τῶν ἠθῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐπιρροὴν αὐτῆς; Πόσα εὐσεβείας καὶ θρησκευτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ; Πόσα καρτερίας καὶ ὑπομονῆς; Πόσα φιλομαθείας καὶ φιλοκαλίας παραδείγματα δὲν εὑρίσκομεν ἐν αὐτῇ; Πόσα φιλοπονίας καὶ τῆς τοῦ χρόνου φειδοῦς; Πόσα σεβασμοῦ μὲν καὶ ἀφοσιώσεως πρὸς τὰ πάτρια, βδελυγμίας δὲ καὶ ἀποστροφῆς ἀπὸ τοῦ ὑποδουλώσαντος νῦν ἡμᾶς πηθικισμοῦ πρὸς τὰ ἀλλότρια καὶ τὰ ὀθνεῖα;

Ἡ γνῶσις τῆς τύχης καὶ τοῦ παρελθόντος τῶν πατέρων καὶ προγόνων ἡμῶν συσφίγγουσα καὶ συνδέουσα στενῶς τὸ ἀτομικὸν μετὰ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος, συνταυτίζει τὰ αἰσθήματα καὶ συνενοῖ τὰς καρδίας πάντων πρὸς τὸ γενικὸν καλὸν· διεγείρουσα δὲ τὴν ἅμιλλαν καὶ τὴν φιλοτιμίαν πρὸς πᾶν ὅ,τι ὡραῖον, εὐκλεὲς καὶ γενναῖον διεπράχθη ὑπ' ἐκείνων, προτρέπεται καὶ συγκεντρόνει ὑμᾶς πρὸς ἀλληλοβοήθειαν καὶ ἀγάπην.

Οἱ θαυμάσιοι ἐκεῖνοι τῆς προγονικῆς ἡμῶν ἀρχαιότητος ποιηταὶ καὶ ῥήτορες ἀνέφλεγον τὰς καρδίας χιλιάδων ἀνδρῶν τῷ πρὸς τὴν πατρίδα ἔρωτι καὶ ἐνέπνεον αὐτοῖς ἡρωϊκὴν ἀνδρείαν καὶ τόλμην οὐκ ἀλ-

λοτρίοις, ἀλλ' οἰκείοις χρώμενοι παραδείγμασι καὶ ταῦτα ἐκ τῆς συγχρόνου ἱστορίας λαμβάνοντες· «οὐ γὰρ ἀλλοτρίοις ἡμῖν χρωμένοις παραδείγμασιν, ἀλλ' οἰκείοις εὐδαίμοσιν ἔξεστι γενέσθαι» ἔλεγε πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ὁ ἐπιφανέστατος καὶ πατριωτικώτατος τῶν ῥητόρων τοῦ κόσμου Δημοσθένης.

Ἀλλὰ ταῦτα αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ καὶ μόνα οὐδόλως σχεδὸν συντελοῦσιν εἰς ἠθοποίησιν καὶ μόρφωσιν τοῦ ἀνθρώπου· διότι ὁ ἀληθὴς καὶ ὄντως ἠθικὸς βίος ἵδρυται ἐπὶ τῆς ἀκραδάντου ἐκείνης καὶ ἀδιασείστου βάσεως, τοῦ θρησκευτικοῦ, λέγω, αἰσθήματος καὶ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν πίστεως καὶ ἀγάπης. Ἀνάγκη λοιπόν, ἵνα ὦμεν καλοὶ καὶ φιλόστοργοι γονεῖς καὶ χρηστοὶ καὶ ἐνάρετοι πολῖται, ἀνάγκη νὰ γένωμεν πρῶτον καλοὶ καὶ εὐσεβεῖς χριστιανοί· διότι πᾶν καλὸν καὶ εὐγενὲς αἴσθημα, ὅπερ ἤθελε γεννηθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν εἴτε ἐκ τῆς ὀρθῆς ἀγωγῆς καὶ παιδεύσεως, εἴτε ἐκ τῆς ἀναγνώσεως καλῶν καὶ ὠφελίμων βιβλίων ἄνευ τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος καὶ τῆς ὀρθῆς χριστιανικῆς μορφώσεως ἀπομαραίνεται καὶ φυλλορροεῖ καὶ οὐδένα ἀποφέρει γενναῖον καρπόν· «ἡ καλὴ ἢ κακὴ πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ κατάστασις ἔθνους τινὸς εἶναι καρπὸς φυσικὸς τῆς καλῆς ἢ κακῆς θρησκευτικῆς καταστάσεως αὐτοῦ».

Ποῦ λοιπὸν δυνάμεθα νὰ εὕρωμεν τοσαύτης ἠθικῆς τελειότητος διδασκαλίαν, φῶς ἐναργέστατον ἀληθείας καὶ γνώσεως ἢ ἐν τῇ μελέτῃ τῶν Ἁγίων Γραφῶν, τῆς πηγῆς ταύτης τῆς σοφίας καὶ γνώσεως τοῦ οὐρανοῦ; Ὅτι δὲ ἡ θρησκευτικὴ ἀγωγὴ καὶ παίδευσις τῶν παίδων ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου ἢ ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων προσεκτικὴ καὶ μετὰ πίστεως ἀνάγνωσις καὶ μελέτη τῶν Ἁγίων Γραφῶν, στερεοῦσιν εἰς τὴν πίστιν καὶ μορφόνουσιν ἀληθεῖς χριστιανοὺς καὶ διαπλάττουσι καλοὺς καὶ φιλοστόργους γονεῖς καὶ τέλος χορηγοῦσι τῇ κοινωνίᾳ χρήσιμα καὶ ἠθικὰ μέλη, τόδε ἡμῖν εἰς ἀπόδειξιν ἔστω ἐκ τῆς συγχρόνου ἱστορίας παράδειγμα.

Ῥίψωμεν ἓν βλέμμα εἰς τὰ εὐνομούμενα καὶ εὐημεροῦντα σήμερον ἔθνη τῆς δυτικῆς Εὐρώπης, ἀναδράμωμεν μικρὸν εἰς τὰ προτελευταῖα ἔτη τῆς ἱστορίας αὐτῶν καὶ θέλομεν πεισθῇ, ὅτι τότε ἤρξαντο ταῦτα ἀληθῶς νὰ προάγωνται καὶ προκόπτωσι καὶ πολιτικῶς, καὶ ἠθικῶς καὶ διανοητικῶς, ὅτε ἐγκολπωσάμενα τὴν ἠθικὴν διδασκαλίαν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ δόντα εἴς τε τὸν οἶκον καὶ τὰ σχολεῖα αὐτῶν θρησκευτικὸν χαρακτῆρα ἤρξαντο νὰ παιδεύωνται καὶ παιδαγωγῶνται θρησκευτικῶς. Ἐκ τῶν πόνων καὶ τῶν ἐν χριστιανικῷ πνεύματι παιδαγωγικῶν συγγραμμάτων τοῦ Bassedow, τοῦ Beisse, τοῦ Becker, τοῦ Kampe, τοῦ Salzmann καὶ ἰδίως τοῦ Pestalozzi ἀνεβλάστησε καὶ ἀνέθαλεν ἡ θρησκευτικὴ ἐκείνη ἀγωγὴ καὶ μόρφωσις, ἡ προαγαγοῦσα τὸ γερμανικὸν ἔθνος εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς ἠθικῆς ἀγωγῆς καὶ παιδεύσεως καὶ ἀνυψώσασα σήμερον αὐτὸ ἐπὶ τὴν ὑψίστην κορυφὴν τῶν ἐπιστημῶν, τοῦ πλούτου καὶ τῆς εὐδαιμονίας, καὶ τελευταῖον τῆς πολιτικῆς δυνάμεως καὶ ἰσχύος. Τοὐναντίον δὲ ἡ στρεβλὴ καὶ μοχθηρὰ θρησκευτικὴ τοῦ Παπισμοῦ Διδασκαλία ἡ ἀμέλεια περὶ τὴν καθόλου ἀγωγήν, ἡ παντοειδὴς περίθαλψις τῶν ἡδονικῶν καὶ σαρκικῶν ἀπολαύσεων καὶ ἡ ἄπειρος πληθὺς τῶν ἠθοφθόρων ἐμμέτρων τε καὶ πεζῶν συγγραμμάτων ἐπήνεγκον ἐν Γαλλίᾳ τὴν θρησκευτικὴν χαλάρωσιν καὶ ἠθικὴν διαφθορὰν καὶ κατέφερον τέλος κατὰ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς τὸ βαρὺ τραῦμα, ὑπὸ τὰς συνεπείας τοῦ ὁποίου καὶ μετὰ παρέλευσιν εἰκοσιπενταετίας ἀλγεῖ καὶ ἴσως ἐπὶ μακρὸν ἔτι θέλει ἀλγεῖ.

Μὴ ἐλπίσωμεν λοιπόν ποτε πρόοδον ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἡμῶν, ἐν ὅσῳ ἔνθεν μὲν ἡ κατ' οἶκον χριστιανικὴ ἀγωγὴ καὶ θρησκευτικὴ παίδευσις τῶν παίδων, ἑτέρωθεν δὲ ἡ ἀνάγνωσις καὶ μελέτη τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῆς θρησκευτικῆς ἡμῶν ἱστορίας παραμελοῦνται, ὥς τινα ἀπηρχαιωμένα καὶ εἰς τὰ τῆς ἐποχῆς ἔθιμα ἀντιβαίνοντα ὑπὸ τῶν περισσοτέρων θεωρούμενα περιφρονοῦνται. Πῶς δύναται πατὴρ καὶ μήτηρ νὰ παιδαγωγήσωσι καὶ μορφώσωσι θρησκευτικῶς τὸ τέκνον αὐτῶν, τὸ πρῶτον τοῦτο τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ ἔθνους αὐτῶν σπέρμα, καὶ νὰ ἐμπνεύσωσιν αὐτῷ τὴν βάσιν πάσης ἀληθοῦς μορφώσεως, τὴν πίστιν δῆλον ὅτι καὶ ἀγάπην, ὁπότε ἢ δὲν ἀνέγνωσαν ἢ οὐδόλως ἀναγινώσκουσι τὸ βιβλίον τῆς πίστεως καὶ ἀγάπης; Ἄλλοι διδάσκουσι τὸν παῖδα τὰ γράμματα, μόνη ὅμως ἡ μήτηρ κατηχεῖ αὐτὸν εἰς τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ καὶ δι' αὐτοῦ διαπλάσσει καὶ μορφώνει τὴν καρδίαν καὶ δι' αὐτῆς τὰ ἤθη τοῦ παιδός. Ἄλλοι πλουτίζουσι καὶ ἀναπτύσσουσι τὸ πνεῦμα τοῦ τοῦ νέου ἢ τῆς νέας, μόνοι ὅμως οἱ γονεῖς προωρίσθησαν, ὅπως διευθύνωσι τὴν καρδίαν καὶ ἐμπνεύσωσιν ἐν αὐτῇ αἰσθήματα εὐσεβείας καὶ ἀγάπης, ἐξ ὧν ἀπορρέουσι πάντα τὰ εὐγενῆ καὶ χρηστὰ ἤθη. Πόθεν λοιπὸν οἱ παιδαγωγοὶ οὗτοι τῆς κοινωνίας δύνανται ν' ἀντλήσωσι καὶ ἀποταμιεύσωσιν ἑαυτοῖς τὸν θησαυρὸν πάσης ἀγάπης καὶ ἠθικῆς, ὅπως καλλιεργήσωσι καὶ διαπλάσωσι δι' αὐτοῦ τὸ εὔπλαστον καὶ ὑγρὸν πνεῦμα καὶ τὴν τρυφερὰν καρδίαν τοῦ τέκνου αὐτῶν ἢ ἐκ τῆς ἀκενώτου πηγῆς, τῆς τελειο-

τάτης πάσης ἠθικῆς διδασκαλίας, τῆς ἁγίας Γραφῆς;

Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως καὶ μελέτης τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, τῆς Σοφίας τοῦ Σειρὰχ, τῶν ψαλμῶν τοῦ Δαβὶδ καὶ τῶν ἄλλων ἱερῶν βιβλίων δύναται ἕκαστος νὰ θησαυρίσῃ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἄπειρον πλοῦτον πίστεως καὶ ἠθικῆς διδασκαλίας πρὸς πάντα τά τε θρησκευτικὰ καὶ τὰ κοινωνικὰ αὐτοῦ καθήκοντα χρήσιμον. καὶ οὕτω πολιτευόμενος κατὰ τὸν θεῖον νόμον καὶ διὰ τῆς χριστιανικῆς καὶ ἠθικῆς ἀγωγῆς τῶν τέκνων αὐτοῦ χρήσιμα τῇ τε κοινωνίᾳ παρασκευάζων καὶ τῇ πατρίδι αὐτοῦ μέλη, θέλει δυνηθῇ νὰ εἴπῃ πρὸς τὸν πλάσαντα αὐτὸν μετὰ παρρησίας ἐξετέλεσα τὸ καθῆκον μου, ἐξεπλήρωσα τὴν ἀποστολήν μου

Ἰ. Βασματζίδης Δ. Φ.

Παρακαλῶ θερμῶς πάντας τοὺς λαβόντας Ἀγγελίας τῆς ἐκδόσεως τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Λόγων μου ἵνα μοὶ ἐπιστρέψωσιν αὐτὰς ὡς τάχιστα.

Δ. Χ" ΔΑΝΙΗΛ

Η ΚΑΘΑΡΟΤΗΣ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

ΚΑΤ' εἰκόνα Θεοῦ καὶ ὁμοίωσιν πλασθεὶς ὁ ἄνθρωπος, ὀφείλει καθ' ἣν παρ' αὐτοῦ ἐντολὴν ἔχει, νὰ μεταχειρίζηται σύμπαντα τὸν βίον του πρὸς τελειοποίησιν αὐτοῦ καὶ ἁγιασμὸν, πρὸς ἐξομοίωσιν αὐτοῦ, κατὰ τὸ δυνατὸν, πρὸς τὸν παντέλειον καὶ ἅγιον Θεόν. Ἵνα ἐκείνων. ἄτινα ὁ Κύριος ἡμῶν ὑπισχνεῖται τύχωμεν, ἵνα ἄξιοι μελλόντων καὶ ἀφθάρτων ἀγαθῶν ἄξιοι καταστῶμεν, ἵνα τέλος τῆς τελείας μακαριότητος, τοῦ ἄκρου ἀγαθοῦ ἀπολαύσωμεν, ἀνάγκη ὅπως καθαρὰν καὶ ἀμίαντον τὴν καρδίαν ἡμῶν διατηρῶμεν, ἀποκλείοντες πᾶσαν εἴσοδον πονηρᾶς καὶ ἀκαθάρτου ἐπιθυμίας, ἥτις οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ μόλυσμα τῆς ψυχῆς καὶ μέσον, δι' οὗ αὕτη διὰ παντὸς δυστυχὴς καὶ ἀθλία καθίσταται.

Τὶς λέγεται καθαρὸς τὴν καρδίαν;

Ὁ ἔχων ἐντὸς τῆς ψυχῆς του ἀγάπην καθολικὴν καὶ ἀνυπόκριτον.

Ὁ διατηρῶν τὴν ψυχήν του ξένην φθόνου, συκοφαντίας, διαβολῆς, καταλαλιᾶς καὶ χαιρεκακίας.

Ὁ μισῶν τὴν κακίαν, τὴν φιληδονίαν, τὴν ἀκρασίαν καὶ ἀνηθικότητα.

Ὁ ἀποστρεφόμενος τὴν φιλαργυρίαν, τὴν φιλοδοξίαν, τὴν ἰδιοτέλειαν καὶ ὑπερηφανίαν.

Ὁ θέλων πάντοτε νὰ ἐργάζηται τὸ ἀγαθὸν, οὐδέποτε δὲ τὸ κακόν.

Ὁ πεινῶν καὶ διψῶν τὴν δικαιοσύνην.

Ὁ ἐλεῶν τοὺς πτωχούς.

Ὁ χορτάζων τοὺς πεινῶντας.

Ὁ ἐνδύων τοὺς γυμνητεύοντας.

Ὁ ἐπισκεπτόμενος τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τοὺς ἐν φυλακῇ.

Ὁ ἀγαπῶν τὸν Θεὸν ὑπὲρ πάντα ἄλλον εἰονδήποτε.

Ὁ ἀπέναντι τῆς ἐκτελέσεως τοῦ θείου νόμου πρὸ οὐδενὸς μὴ πτοούμενος, μηδὲ δειλιῶν καὶ ἐνδίδων.

Ὁ ἔχων τὴν γλῶσσάν του κεχαλιναγωγημένην, μεταχειρζόμενος αὐτὴν πρὸς ἔπαινον τοῦ ἀγαθοῦ πάντοτε καὶ πρὸς στηλίτευσιν τοῦ κακοῦ.

Ὅστις κύριόν του μέλημα ἔχει τὴν ἐκτέλεσιν πάντων τούτων λέγεται καὶ εἶναι καθαρὸς τὴν καρδίαν.

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰ. Χριστὸς, τὸ μόνον τῆς ἀρετῆς καὶ τελειότητος πρότυπον, ὁ τελειωτὴς τῆς πίστεως καὶ τῶν πνευμάτων ἐλευθερωτὴς, παρ' ἡμῶν ὡρισμένως ἀπαιτεῖ καὶ ἐπιθυμεῖ, ὅπως ὑπόδειγμα τοῦ βίου μας αὐτὸν ἔχωμεν, τὸν θεῖον νόμον του ἐκπληρῶμεν, φροντίζωμεν νὰ ὁμοιωθῶμεν πρὸς αὐτὸν, τοῦθ' ὅπερ εἶναι ὁ μόνος καὶ κύριος σκοπὸς τοῦ ἐπιγείου ἡμῶν βίου.

Οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ ζῶσι βίον οὐράνιον, βίον θεῖον καὶ ἀγγελικὸν, εἶναι οἱ εὐτυχέστατοι πάντων, ἔχοντες ἐξησφαλισμένην καὶ τὴν παροῦσαν, ἀλλὰ πρὸ πάντων τὴν μέλλουσαν μακαριότητα. Τοῦτο ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου δηλεῖ, τοῦτο ὁ δημιουργὸς πάσης ὁρατῆς καὶ ἀοράτου κτίσεως ὁ κηρύττει λέγων: «Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται».

Ὅταν τὴν καρδίαν ἡμῶν καθαρὰν δὲν ἔχωμεν, εἴμεθα ἐχθροὶ τοῦ Θεοῦ, κεχωρισμένοι ἀπ' αὐτοῦ καὶ μακρὰν τῆς εὐλογίας αὐτοῦ καὶ βοηθείας. Δυνάμεθα ὅμως διὰ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν νὰ συνδιαλλαγῶμεν μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ εὐπειθῆ αὐτοῦ ν' ἀναδειχθῶμεν τέκνα· ἀρκεῖ νὰ θελήσωμεν. «Ἐχθροὶ ὄντες, λέγει ὁ θεῖος Παῦλος, κατηλλάγημεν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ». (Ῥωμ. κεφ. ε' στίχ. 10).

Τί εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον μολύνει τὴν ψυχήν;

Ἡ ἁμαρτία.

Ἡ ἁμαρτία εἶναι ῥύπος, βόρβορος· ὁ Θεὸν εἶναι ἅγιος, ἄμωμος. Ὅθεν δὲν δύναται νὰ ἐνοικήσῃ ἐν τῇ καρδίᾳ μας, ἐνδημούσης τῆς ἁμαρτίας.

Ἡ ἁμαρτία εἶναι σκότος· ὁ Θεὸς φῶς. Ἵνα μείνῃ ἐν ἡμῖν ὁ Κύριος, ἀνάγκη ὅπως ἐκδιωχθῇ τὸ σκότος, διότι φῶς καὶ σκότος εἶναι δύο πράγματα ἀσυμβίβαστα.

«Γίνεσθε ἅγιοι, ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι» παραγγέλλει ὁ Σωτήρ. Ἅγιοι ὀφείλομεν νὰ γείνωμεν διὰ τοῦ Χριστοῦ ἀφ' ἑνὸς καὶ διὰ τῆς ἡμετέρας θελήσεως ἀφ' ἑτέρου.

Ἅγιοι εἰς τὰς σκέψεις, ἅγιοι εἰς τὰς πράξεις.

Ἅγιοι ἐν τῷ οἴκῳ, ἅγιοι ἐν ταῖς ἀναστροφαῖς.

Ἅγιοι κατὰ τὴν ἡμέραν, ἅγιοι κατὰ τὴν νύκτα.

Τὸν ὅρον δὲ τοῦτον τοῦ ἁγιασμοῦ ἐπιβάλλει εἰς πάντα, ὅστις ἐπιθυμεῖ ἀληθὴς χριστιανὸς νὰ ἦναι.

«Πρόθυμος εἶμαι, μᾶς λέγει, νὰ σᾶς καταστήσω διὰ παντὸς εὐτυχεῖς· οὐδόλως ἀρνοῦμαι νὰ σᾶς εἰσαγάγω εἰς τοὺς κόλπους τῆς αἰωνίας μακαριότητος, ὑπὸ ἕνα ὅρον ὅμως: νὰ ἀποβῆτε τέλειοι κατὰ τὸ ἐφικτὸν ὑμῖν, ἐμὲ μιμούμενοι καὶ παρ' ἐμοῦ ἐξαιτούμενοι τὴν πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένην δύναμιν».

Τίνος δὲ τῶν αἰτημάτων ὁ Θεὸς ἀκούει;

Τοῦ καθαροῦ τὴν καρδίαν, τοῦ ταπεινόφρονος, τοῦ ὑποτάσσοντος τὸ ἑαυτοῦ θέλημα εἰς τὸ θεῖον, τοῦ ἔχοντος ὡς ὑπόδειγμα τοῦ βίου του τὸν ὑπὲρ πάντα ἄλλον ἄξιον μιμήσεως, τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.—«Καρδίαν καθαρὰν, ψάλλει ὁ ψαλμῳδὸς,

πνεῦμα συντετριμμένον, καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ Θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει».

Πολλοὶ προφασίζονται, ὅτι δῆθεν εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν, ὅτε πνεῦμα ἀπιστίας καὶ ἀδιαφορίας ἐπιπνέει, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γείνῃ τις ἅγιος, νὰ ὁμοιωθῇ, ἔστω καὶ ἐπ' ἐλάχιστον πρὸς τὸν Θεὸν, οἱ λόγοι τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἀνεφάρμοστοι.

Οἱ ταῦτα λέγοντες ἀγνοοῦσι, φαίνεται, τὸν σκοπὸν τῆς ἐλευσέως τοῦ Σωτῆρος· ὀνομάζουσιν αὐτὸν Σωτῆρα ἀσυνειδήτως, ἄλλα ἔχοντες εἰς τὰ χείλη καὶ ἄλλα εἰς τὴν καρδίαν.

Ὁ σκοπὸς τῆς ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ ἦτο νὰ φέρῃ τὴν θείαν χάριν, νὰ ἀναλάβῃ τὰς ἁμαρτίας τῆς ἀνθρωπότητος, σώζων αὐτὴν, νὰ δώσῃ τὴν δύναμιν πρὸς τὸ ἀγαθὸν εἰς πάντα ὅστις ἤθελεν ἐπικαλεσθῇ αὐτόν.

Θέλεις λοιπὸν, χριστιανὲ, νὰ γείνῃς ἅγιος;

Δύνασαι νὰ κατορθώσῃς τοῦτο διὰ τῆς συνεργασίας τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ καὶ σοῦ. Μόνος σὺ ἀδύνατον νὰ πράξῃς τὸ ἀγαθὸν καὶ ἅγιον καὶ νὰ μείνῃς ἐν τῇ ἀρετῇ· διὰ τοῦτο δὲ ὡς συνεπίκουρος ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, ὅταν μετὰ πίστεως τὸν προσκαλέσῃς.

Ἰδοὺ λοιπὸν, ὅτι ἡ καθαρότης τῆς καρδίας, ἡ ἀδύνατος παρὰ πολλῶν θεωρουμένη, δυνατὴ καὶ εὔκολος εἶναι, διότι παρὰ τῷ Θεῷ οὐδὲν ἀδυνατεῖ. «Τὰ ἀδύνατα παρ' ἀνθρώποις δυνατά ἐστι παρὰ τῷ Θεῷ».

Πόσον ὄντως θεία καὶ μακαριστὴ εἶναι ἡ καθαρότης τῆς καρδίας!

Ὁποίου θείου ὄντως δώρου καθιστᾷ ἡμᾶς ἀξίους ὁ Κύριος, τὴν πρὸς ἁγιασμὸν δύναμιν παρέχων!

Ὁποίαν ἔξοχον τιμὴν ἀπονέμει ὁ Σωτὴρ ἡμῶν πρὸς τὰ πλάσματά του, προσκαλῶν αὐτὰ εἰς ἁγιασμὸν καὶ εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν ἐξομοίωσιν!

Ἔλθετε καὶ ἴδετε, ὦ τῆς ἀπιστίας καὶ τοῦ ὑλισμοῦ κήρυκες, εἰς ποίας ἀνωτέρας καὶ θειοτέρας πνευματικὰς σφαίρας ἀνυψοῖ ἡ χριστιανικὴ θρησκεία τὸν ἄνθρωπον διὰ τῶν αἰωνίων αὐτῆς ἀληθειῶν. Ἀνανήψατε ἐκ τοῦ ληθάργου καὶ ἐγέρθητε ἐκ τῆς ἰλύος τῆς ἀπιστίας, ἀνακανίσθητε καὶ καθάρθητε διὰ τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ἐνδύσασθε τὸν χιτῶνα τῆς ἁγιωσύνης, δικαιοσύνης καὶ ἀπολυτρώσεως.

Μέχρι τοῦδε εἶσθε ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ· ἔστε ἀπὸ τοῦδε ἐν τῇ ἀρετῇ.

Ἐν τῷ βορβόρῳ ἐκυλίεσθε· λούσθητε τώρα καὶ δέχθητε ἐντὸς ὑμῶν τὸν μόνον ἁγνὸν Ἰησοῦν, ὅστις πρόθυμος καὶ χαίρων ἀνοικτὰς τὰς ἀγκάλας του ἔχει, τὴν ἐπιστροφήν σας ἀναμένων.

Χαίρομεν καὶ μακαρίζομεν ἐκεῖνον, ὅστις εἶναι καθάριος, εἶναι ἐνδεδυμένος ἐνδύματα ἀπαστράπτοντα καὶ λάμποντα· ἂς χαίρωμεν μᾶλλον καὶ ἂς μακαρίζωμεν τὸν ἔχοντα τὴν καρδίαν του ὑπὲρ χιόνα λευκὴν καὶ ὑπὲρ τὸν ἥλιον λάμπουσαν.

Θλιβόμεθα καὶ δυσαρεστούμεθα ὅταν βλέπωμεν ἄνθρωπον ῥυπαρὸν, ἄνθρωπον κυλιόμενον ὡς χοῖρος ἐν τῷ βορβόρῳ· ἂν θλιβώμεθα καὶ δυσαρεστώμεθα μᾶλλον ὅταν βλέπωμεν αὐτὸν γέμοντα στιγμάτων καὶ κηλίδων τῆς ἁμαρτίας καὶ ἀνάξιον νὰ δεχθῇ τὸν μόνον καθαρὸν καὶ ἀκήρατον, τὸν Κύριον ἡμῶν.

Προθυμοποιούμεθα καὶ κατεσπευσμένως ἐργαζόμεθα, ὅπως καταστήσωμεν καθαρὸν καὶ λαμπρὸν τὸν οἶκόν μας, ὅταν πρόκειται νὰ ὑποδεχθῶμεν ἐπίγειόν τινα βασιλέα· ἂς προθυμοποιώμεθα μᾶλλον καὶ ἐργαζώμεθα, ὅπως ἁγνίσωμεν καὶ λαμπρύνωμεν τὴν ψυχήν μας, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπιθυμεῖ νὰ εἰσέλθῃ καὶ κατοικήσῃ ὁ μόνος βασιλεὺς καὶ Κύριος, ὁ τοῦ Παντὸς ἐξουσιαστὴς Χριστός.

Θὰ ἦτο δὲ φοβερὸν καὶ λίαν ἀπελπιστικὸν, ἂν πρὸς ὑποδοχὴν μὲν καὶ φιλοξενίαν προσώπου ἐπιγείου πάντα λίθον ἐκινοῦμεν πρὸς στολισμὸν καὶ τακτοποίησιν τῶν τοῦ οἴκου μας, πρὸς δεξίωσιν δὲ τοῦ παμβασιλέως Χριστοῦ δὲν ἐκοσμοῦμεν καὶ ἐλαμπρύνομεν τὴν προωρισμένην νὰ δεχθῇ καὶ διαρκῶς ἔχῃ ὡς ἔνοικον τὸν Θεὸν ψυχήν μας.

Ἂς ἐξετάσωμεν ἤδη ἡμᾶς αὐτούς· ἔχομεν τὴν καρδίαν μας καθαρὰν ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας, ἀπὸ παντὸς μίσους καὶ φθόνου, συκοφαντίας, πλεονεξίας καὶ ὀργῆς; Ἔχομεν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ταύτην, ὥστε οὐδὲν δεινὸν νὰ μὴ εἶναι ἱκανὸν νὰ μᾶς χωρίσῃ ἀπ' αὐτῆς, ἢ εἴμεθα πλήρεις ἀκαθάρτων ἐπιθυμιῶν καὶ παντοίων ἁμαρτημάτων;

Ἂν τὸ δεύτερον συμβαίνῃ, ἀπαραίτητον καθῆκον ἔχομεν νὰ φροντίσωμεν, ὅπως, καὶ τὴν θείαν ἀντίληψιν συνεργοῦσαν ἔχοντες, καθαρίσωμεν τὴν ψυχὴν ἡμῶν ἀπὸ παντὸς ῥύπου καὶ στολίσωμεν αὐτὴν δι' ὅλων τῶν ἀρετῶν, πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντες ὅτι ὁ μόνος τοῦ ἐπιγείου ἡμῶν βίου σκοπὸς ὁ ἁγιασμὸς καὶ καθαρότης τῆς ψυχῆς μας εἶναι, ἡ κατὰ τὸ δυνατὸν τελειοποίησις αὐτῆς καὶ πρὸς τὸν Θεὸν ὁμοίωσις, ὡς ἐν ἀρχῇ εἴπομεν.

Εὐτυχεῖς οἱ χριστιανοὶ ἐκεῖνοι, οἵτινες ἔχουσι κατανοήσει τὴν μεγάλην αὐτὴν ἀλήθειαν, οἵτινες προσπαθοῦσι νὰ διατηρῶσιν ἑαυτοὺς τῇ θείᾳ χάριτι ἁγνοὺς, μακρὰν πάσης κακῆς διαθέσεως, πονηρᾶς καὶ φαύλης ἐπιθυμίας, οἵτινες τὴν θέλησίν των εἰς τοῦ Θεοῦ τὸ θέλημα ἔχουσιν ὑποτάξει καὶ εἰς αὐτὸν, ὡς εἰς σωτήριον φάρον ἀφορῶσιν. Εἶναι εὐτυχεῖς οὗτοι, διότι, ὡς διαβεβαιοῖ τὸ ἀψευδὲς τοῦ Σωτῆρος στόμα, θέλουσιν ἴδει τὸν Θεὸν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, γινόμενοι πολῖται τῆς οὐρανίου βασιλείας. «Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται» (Μαθ. κεφ. ε').

Ἐν Πειραιεῖ, ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Δ. ΠΑΛΛΗΣ
Σεπτέμβριος 1899.

Ο ΓΑΜΟΣ
ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΘΕΙΟΝ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΝ

(Συνέχεια)

ΚΑΙ ταῦτα μὲν τὰ περὶ τοῦ ἐν Κυρίῳ ἐδραιουμένου γάμου σπουδαιότατα καὶ μεστὰ πρακτικότητος φρονήματα τοῦ οἰκουμενικοῦ Διδασκάλου, ἀκούσωμεν ὅμως τί καὶ περὶ τῆς ἐκ τοῦ γάμου ἀποχῆς, τῆς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, εὐνουχίας, τῆς παρθενίας ἀποφαίνεται. Ἀσυγκρίτως ἀνωτέρα καὶ τιμιωτέρα ἡ παρθενία· πολὺς καὶ ὑπέρογκος ὁ ἀγὼν καὶ τόσον αὕτη ὑπερέχει τοῦ γάμου, ὅσον ὁ οὐρανὸς τῆς γῆς καὶ οἱ ἄγγελοι τῶν ἀνθρώπων, μᾶλλον δὲ καὶ πολλῷ πλέον, διότι οἱ Ἄγγελοι οὐκ εἰσὶ συμπεπλεγμένοι σαρκὶ καὶ αἵματι. Διὸ βαρὺς ὁ πόλεμος οὗτος καὶ φορτικὰ τὰ ἀγωνίσματα· τοσαύτη δὲ ἡ δύναμις τῆς ἐπιθυμίας, ὅση καὶ ἡ τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ σιδήρου. Ὁ

τὴν μάχην ταύτην ἀναλαβὼν ὀφείλει νὰ περιπατῇ ἐπὶ ἀνθράκων καὶ νὰ μὴ κατακαίηται, νὰ βαδίζῃ ἐπὶ ξίφους καὶ νὰ μὴ πλήττηται· διὸ ἀδαμαντίνης διανοίας, καρτερίας πολλῆς, τειχῶν ἰσχυρῶν, θριγκῶν καὶ μοχλῶν ἔξωθεν, φυλάκων διεξηγερμένων καὶ γενναίων καὶ πρὸ πάντων ἔχει ἀνάγκην τῆς βοηθείας τοῦ Θεοῦ, ἄνευ τῆς ὁποίας ἀδύνατον νὰ τελειώσῃ τὴν κατὰ τῆς ἀνάγκης τῆς φύσεως μάχην. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Σωτὴρ φειδόμενος ἡμῶν καὶ γινώσκων ὅτι τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής, ἀφῆκε τὴν ἐκλογὴν τῆς ποθουμένης ἀρετῆς ταύτης εἰς τὴν προαίρεσιν ἑκάστου καὶ τὴν θέλησιν. Δὲν εἶναι ὅμως ὡς ἐκ τούτου, πρᾶγμα πονηρὸν ὁ γάμος, ἀλλὰ ἀπ' ἐναντίας, λίαν ἐπαινετόν. Λιμὴν σωφροσύνης ὁ γάμος· ἐν ἀσφαλείᾳ καθίστησιν ἡμᾶς καὶ βοηθεῖ τῇ ἀσθενείᾳ ἡμῶν, μὴ ἀφίνων τὴν φύσιν νὰ ἀγριαίνῃ καὶ πολλὴν ἡμῖν τὴν γαλήνην παρέχων· ὑπάρχουσιν ὅμως ἄνδρες μὴ ἔχοντες ἀνάγκην τῆς ἀσφαλείας ταύτης, ἀλλ' ἀντὶ ταύτης διὰ νηστειῶν, ἀγρυπνιῶν, χαμευνιῶν καὶ τῆς λοιπῆς σκληραγωγίας, τιθασσεύοντες τὴν τῆς φύσεως μανίαν, καὶ τούτους, εἰς τοὺς ὁποίους οὔτε χρήσιμον οὔτε ἀναγκαῖον, ἀλλὰ καὶ ἐμπόδιον ἀρετῆς διὰ τὰ κωλύματα, δι' ὧν τὸ πλέον τῶν ἐγκωμίων ὑποτέμνεται συμβουλεύει νὰ μὴ νυμφεύωνται, χωρὶς ποσῶς νὰ ἐμποδίζῃ τὸν γάμον . . . . Πορνεύειν κωλύω καὶ μοιχεύειν, γαμεῖν δὲ οὐδέποτε (48, 533 περὶ Παρθενίας). Πολλὰ, προστίθησιν ὁ Ἱερὸς Πατὴρ, καὶ λαμπρὰ τὰ τῆς παρθενίας ἀποτελέσματα, ἡ ἀμεριμνία, ἡ διηνεκὴς μετὰ τοῦ Θεοῦ σχέσις καὶ συνομιλία ἡ εἰς τὴν κορυφὴν τῆς ἀρετῆς ἀνάβασις, καὶ ἡ ἐν ἀνέσει καὶ ἐλευθερίᾳ ἐργασία πλήθους καλῶν ἔργων, ἡ ἔλλειψις τοῦ φορτίου καὶ τοῦ ζυγοῦ τοῦ γάμου, καὶ ἡ εὐωδία τῆς παρθενικῆς ψυχῆς, ἥτις ὀφθαλμὸν οὕτω καθαρὸν καὶ διειδῆ ἔχει, ὡς ἀντὶ τῶν σωματικῶν τὰ ἀσώματα κάλλη δύνασθαι καθορᾶν· οὕτω δὲ ἥμερον καὶ γαληνὸν, ὡς μηδὲ πρὸς τοὺς ἀδικοῦντας, καὶ συνεχῶς λυποῦντας ἀγριαίνειν καὶ διανίστασθαι, ἀλλὰ καὶ πρὸς τούτοις ἡδὺ καὶ μειλίχον (κατ' ἄλλους μειλίχιον) ὁρᾶν. Κοσμιότης δὲ αὐτῇ τοσαύτη περίκειται, ὡς καὶ τοὺς ἀκολάστους αἰσχύνεσθαι καὶ ἐρυθριᾶν καὶ τῆς οἰκίας ἐνδιδόναι μανίας. ὅταν πρὸς αὐτὴν ἴδωσιν ἀπρόβῶς . . . . ἡ τῆς παρθενικῆς ψυχῆς εὐωδία ταῖς αἰσθήσεσι περιρρέουσα, ἐνδείκνυται τὴν ἔνδον ἀποκειμένην ἀρετὴν, καὶ τὰς χρυσᾶς τῆς εὐκοσμίας ἐπιβάλλουσα πᾶσιν ἡνίας, ἐν πολλῇ τῶν ἵππων ἕκαστον εὐρυθμία διατηρεῖ... ἐπισκήνιον αἰδέσιμον ἀεὶ καὶ αὐστηρὸν ἐπιδείκνυται. (48, 533 Περὶ Παρθενίας). Ἐν ᾧ οἱ τὸν γάμον προτιμήσαντες θλίψιν τῇ σαρκὶ κατὰ τὸν Ἀπ. Παῦλον ἔξουσιν. (Α. Κορινθ. ζ' 28). ὠδίνας, παιδοτροφίας, ἀρρωστίας. θανάτους ἀώρους, ἀπεχθείας, φιλονεικίας, τὸ γνώμαις μυρίαις δουλεύειν, τὸ τῶν ἀλλοτρίων κακῶν ὑπεύθυνον εἶναι, τὸ μυρίας ἀναδέχεσθαι λύπας, μίαν ἔχοντα ψυχήν. «Ποῦ τοίνυν οἱ διὰ τῆς ἐκ τῆς ἡδονῆς παραμυθίαν πᾶσαν ἕτοιμοι κατάγνωσιν ἐνεγκεῖν; Οὐδὲ γὰρ μικρὸν ὑποτέμνεται τῆς ἡδονῆς μέρος, ἐν τοῖς πρὸς ἀλλήλους ἔργοις καὶ ἀπεχθείαις πολλάκις ἀναλισκομένου χρόνου μακροῦ. Καὶ ἡ δουλεία δὲ αὕτη τὸ τὴν ἑτέρου μοχθηρίαν ἀναγκάζεσθαι καὶ ἄκοντα θάτερον φέρειν, ἅπασαν ἱκανὴ συσκιάσαι τροφήν. (48,533).

(Ἕπεται τὸ τέλος) Δ. Χ" Δ.

ΠΟΙΚΙΛΑ

*** Ὁ γνωστὸς ἀπὸ τὸ Πανελλήνιον παιδαγωγὸς, καθηγητὴς ἐν τῷ Α' Γυμνασίῳ Ἀθηνῶν καὶ ἄσκνος συγγραφεὺς, κ. Χαρίσης Πούλιος, οὗτινος τὰ διδακτικὰ ἔργα πολλαχῶς ἐπηνέθησαν, λίθοι εὐχρηστότατοι ἐν τῇ οἰκοδομῇ τῶν βάσεων τῆς πρώτης παιδείας χρησιμεύοντα ἐξέδωκεν, ἐφέτος ἐν ἑνὶ τόμῳ ἐκ 480 σελδ. τὸ δεύτερον ἤδη ἐκ τῆς 4-ης διεσκευασμένης ἐκδόσεως τοῦ γερμανοῦ παιδαγωγοῦ διδάκτορος Karl Oppel, μετάφρασιν τοῦ «ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ» ἤτοι «Πρακτικὸν ὁδηγὸν περὶ ἀνατροφῆς τῶν παίδων ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἀνατιθέμενον εὐλαβῶς τῇ Ὑψηλοτάτῃ Πριγκηπίσσῃ Σοφίᾳ.

Ἡ πολύτιμος αὕτη βίβλος περιέχουσα τὴν πλουσίαν παιδαγωγικὴν πεῖραν καὶ τὴν πιστὴν συμβουλὴν ἀνδρὸς ὅστις «ἐπὶ 50 καὶ πλέον ἔτη πάσας αὐτοῦ τὰς δυνάμεις ἀφιέρωσεν εἰς τὴν ἀνατροφὴν καὶ τὴν διδασκαλίαν, ὅστις διὰ τῆς χειρός του ἐπαιδαγώγησε χιλιάδας παίδων καὶ ὅστις ἤδη ἐπαιδαγώγησε καὶ τοὺς πατέρας ἐκείνων ἅτινα σήμερον παραδίδονται εἰς τὴν ἐπιμέλειαν καὶ φύλαξίν του, δὲν εἶναι ἀφηρημένη θεωρία, ἀλλὰ πρακτικὴ ἐμπειρία τοῦ βίου διὰ πολλῶν παρατηρήσεων κτηθεῖσα». Τὸ βιβλίον ὡς δεινοῦν διὰ ζωηρῶν καὶ χαριεστάτων παραδειγμάτων τὴν ἐπίτευξιν ἢ καταπολέμησιν τῶν παιδικῶν ἀρετῶν καὶ κακιῶν, καὶ διαφωτίζον καὶ ἐξομαλίζον τὸ σπουδαιότατον ἔργον τῶν γονέων πρέπει νὰ εἶναι ὁ πιστότατος σύμβουλος καὶ φίλος αὐτῶν.

Ἐκ τοῦ πρακτικωτάτου τούτου παιδαγωγικοῦ συγγράμματος ὅπερ διὰ πολλῶν μόχθων μεσηνέχθη ἐπιτυχῶς εἰς τὴν ἡμετέραν, καὶ ἐξ οὗ πολλὰ καὶ ἔκκαστα παιδαγωγικὰ μαθήματα πᾶς νοήμων διδάσκαλος δύναται νὰ ἀρυσθῇ, θὰ δημοσιεύσωμεν καὶ ἕτερά τινα τῶν ἐκλεκτοτέρων αὐτοῦ καὶ διδακτικωτέρων παιδαγωγικῶν κεφαλαίων.

*** Ο ΣΤΡΑΤΟΣ ΤΩΝ ΒΟΕΡΣ.—Οἱ Βόερς ἀποτελοῦσι στρατὸν, τὸν ὁποῖον δὲν δύναταί τις νὰ ὀνομάσῃ ἄλλως ἢ πεζικὸν ἱππικόν. Οὐδεὶς Βόερς μάχεται ἄνευ τοῦ ἵππου. Ἕκαστος ἵππος συναποφέρει διὰ 4 ἡμέρας βίλτογκ ἢ βόειον ἀπεξηραμένον καὶ 100—150 φυσίγγας. Ἐντὸς 4 ἡμερῶν δύναται νὰ διανύσῃ 200 μίλια. Ὁ ἵππος τρέφεται ἐκ τοῦ προχείρου. Ἡ εὐκινησία αὕτη τοῦ τῶν Βόερς στρατοῦ εἶναι τὸ πρῶτον πλεονέκτημα του.

Ἐν στιγμῇ μάχης οἱ Βόερς, ἂν μὲν καταληφθῶσιν ἔφιπποι, οὐδὲν ἀποβάλλουσι τῆς ἀνδρείας καὶ τῆς σταθερότητος στρατοῦ πεζικοῦ· διότι οἱ ἵπποι οὕτως ἐξασκοῦνται ὥστε, ἂν ῥίψῃ τις τοὺς χαλινοὺς ἐπὶ τοῦ τραχήλου, μένουσιν ὡς βράχος ἀκίνητοι.

Ἀλλὰ συνήθως δὲν μάχονται ἔφιπποι. Διῃρημένοι εἰς λόχους ἐξ 100 στρατιωτῶν δὲν παρατάσσονται εἰς γραμμὴν μάχης, εἰμὴ ἀφοῦ κατέλθωσιν τῶν ἵππων καὶ προφυλάξωσιν αὐτούς. Ἀποβιωχθέντες ἀναλαμβάνουσιν αὐτοὺς διὰ τὴν ὀπισθοχώρησιν· νικῶντες δὲ ἐπαναπηδῶσιν ἐπ' αὐτῶν πρὸς καταδίωξιν.

Καὶ ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ μάχῃ μεταχειρίζονται αὐτούς. Δὲν δεσμεύονται ἐντελῶς· ἂν εὕρωσιν ἀντίστασιν ἰσχυροτάτην, ἡ γραμμὴ διαλύεται.

Λόχοι ἐξ 100 ἀνδρῶν ἱππεύουσιν καὶ καλπάζοντες μακρὰν τοῦ κέντρου τῆς συμπλοκῆς ἀγωνίζονται ἢ νὰ στρέψωσι ἢ

νὰ περικυκλώσωσι τὸν ἐχθρόν. Ἐπειδὴ δὲ βαίνουσι ταχύτερον, βάλλουσι καλλίτερον καὶ μακρότερον τοῦ ἄγγλου στρατιώτου, ἐπιτυγχάνουσι σχεδὸν πάντοτε.

*** ΤΑ ΦΑΓΗΤΑ ΕΝ ΤΡΑΝΣΒΑΑΛ.—Ὁ Βόερς λίαν ἐγκρατής, ἐξοδεύει μέγα ποσὸν ὀρύζης, ἀραβόσιτον ὀπτὸν καὶ βόειον ἀπεξηραμένον ἐν τῷ ἡλίῳ, ὀνομαζόμενον βίλτογκ. Τὸ κρέας τῆς ἀντιλόπης πωλεῖται πανταχοῦ. Τὸ θαλάσσιον κυνήγιον εἶναι σπάνιον.

Ὁ ἰχθὺς λογίζεται ὡς ἔκτακτον φαγητὸν πολυτελείας. Τὰ ὄστρεα εἰσάγονται ἐκ Μοζαμβίκης, τιμώμενα ἐν τοῖς ξενοδοχείοις 7—8 φρ. ἡ δωδεκάς

Τὰ λαχανικὰ πωλοῦνται ὅσον καὶ τὰ ὄστρεα. Ἡ ἀνθοκράμβη (καρναμπίτι) πωλεῖται πανταχοῦ 2.50—3 φρ. τὰ γεώμηλα, ὄχι ἄφθονα, 2.50 τὸ κοιλὸν ἐν τῇ ὀρχῇ τοῦ ἔαρος. Διὸ τρώγουσι πολλὰ ταριχεύματα.

*** ΤΑ ΤΡΑΝΣΒΑΑΛΙΚΑ ΧΡΩΜΑΤΑ.—Ἡ σημαία τοῦ Τράνσβααλ σύγκειται ἐκ 4 χρωμάτων· 3 ταινίαι ὑπερκείμεναι ἀλλήλαις ἐρυθρᾶ λευκὴ κυανῆ· καὶ τετάρτη πρασίνη κατὰ μῆκος τοῦ ὀράτος.

Οἱ Βόερς ὀνομάζουσιν αὐτὴν le vierkleur (τὸ τετράχρωμον).

Τὰ σήματα τῆς Δημοκρατίας εἶναι ἁπλούστατα.

Ὁ γὺψ (l' aasvogel)

Ἀριστερᾷ, λέων κοιμώμενος· δεξιᾷ Βόερς ὡπλισμένος διὰ καραβίνας.

Ἐπὶ τοῦ ἄνω μέρους τοῦ θυρεοῦ ἅρμα βόειον.

Ἐν τῷ κέντρῳ, ἄγκυρα, συμβολίζουσα τὴν καταγωγὴν τῶν ἱδρυτῶν τοῦ Τράνσβααλ.

Τὸ ἔμβλημα εἶναι ὁραιότατον· Eendracht maalt macht· (Ἐν τῇ ἑνώσει ἡ ἰσχύς. L' union fait la force).

Τὸ ᾆσμα τῶν Βόερς

Ἰδοὺ ἡ μετάφρασις τοῦ πολεμικοῦ ἐμβατηρίου τῶν Βόερς·

Γνωρίζετε λαὸν,
Λαὸν ἡρώων,
Ὅστις διὰ τὸ θεῖόν του δίκαιον
Ἔδωκε κρουνοὺς αἱμάτων,
Καὶ ἐν τούτοις ὑπέστη,
Βαρυτάτην δουλείαν;

Ὁ λαὸς οὗτος δὲν θέλει
Νὰ ὑπακούῃ πλέον,
Καὶ τῆς ἐλευθερίας
Ἤγειρε τὴν σημαίαν!
Σημαίαν ἀνδρείαν
Ἤδη πλήρη δόξης,
Καὶ ὑπὸ τὰς ἱερὰς πτυχάς της
Πετῶντες πρὸς τὴν νίκην
Ἐλεύθεροι πάντες θὰ γείνωμεν.
Ναί πάντες, πάντες, τάχιστα.

Γνωρίζετε γῆν,
Συχνότερον φθονηθεῖσαν
Καὶ ὑπὸ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους
Τόσον καλὰ ἐκκαρπωθεῖσαν,
Γλυκεῖα γῆ ὅπου ἡ φύσις
Ἐπεδαψιλεύσατο τὰ θαυμάσιά της
Φυτὰ ζῶα
Καὶ ἐκ τῶν μετάλλων τὰ ἀσύγκριτα.

Διὰ τῶν φαιδροτέρων ἀγρῶν μας
Ἀνακρούσωμεν τοὺς ἤχους της.
Οἱ στρατιῶται της εἶναι ἕτοιμοι
Ἕτοιμοι πρὸς ὑπερασπίσιν της.
Φυλάττουσι τὸν σῖτόν της,
Τὰς οἰκίας τὰ ποίμνιά της.
Ἡ ἐλευθερία της θὰ εἶναι,
Θὰ εἶναι ἡ ἀνταμοιβή της.

Γνωρίζετε τέλος
Κράτος ὅπερ ἀπέδωκε δικαιοσύνην
Περισσότερον τοῦ ἡμετέρου
Καὶ τοῦ ἐπαράτου Βρίτισς (Ἄγγλου),
Ὅσον ἀσθενέστερος κἂν ἦτο,
Ἤξευρε νὰ θραύσῃ τὴν ἰσχύν;
Πέριξ ἡμῶν σωρεύεται
Στρατὸς ἄπειρος
Τέκνα τοῦ Τρανσβαάλ,
Μὴ φοβεῖσθε τὰς βολάς της!

Ὁ ἀγὼν σας εἶναι τόσον ὡραῖος
Καὶ ὁ Θεὸς ἀναλαμβάνει τὴν ἐκδίκησίν της·
Διευθύνει τὸν μόλυβδον
Τὸν ὁποῖον τὸ ὅπλον σας βάλλει·
Ὁ Αἰώνιος, ὁ Αἰώνιος,
Ὁ Αἰώνιος εἶναι μεθ' ὑμῶν!

*** Ἐν χαρᾷ ἀγγέλλομεν τοὺς ἀρραβῶνας καὶ τοὺς τὸ προσεχὲς Σάββατον γενησομένους γάμους τῆς γνωστῆς παρ' ἡμῖν σεμνῆς καὶ ἐναρέτου δεσποινίδος Κυριακῆς Ζέκου μετὰ τοῦ ἐκ Βαστλικοῦ ἐν Μαγκάλια τῆς Ῥωμανίας ἐμπορευομένου Κυρίου Χρήστου Γεωργίου, οἷς εὐχόμεθα πᾶσαν ἄνωθεν εὐλογίαν.

*** Δίκαιον εἶναι νὰ ἀποδοθῇ καὶ δημοσίᾳ ὁ προσήκων ἔπαινος εἰς τοὺς ἐρασιτέχνας νέους ἰδίᾳ δὲ εἰς τὸν πρωταγωνιστὴν κ. Ἰσίδωρον Ἰασουρίδην, οἵτινες προχθὲς ἐπιτυχέστατα ἐνώπιον πολλοῦ πλήθους παρέστησαν ἐν τῷ Θεάτρῳ Πρωμόρκη ὑπὲρ τῆς ἐκ πλημμύρας παθούσης οἰκογενείας τοῦ κ. Φιλίππου Ζαχαρίου τοὺς «Ἁρματωλοὺς καὶ Κλέπτας» μετὰ τῆς κωμῳδίας «Τὸ Ἀγροκήπιον».

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Ἀγγέλλω εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους ὅτι ἀπέναντι τοῦ ἐνταῦθα Πρωτοδικείου ἐν τῷ βρύματι τοῦ δικηγόρου Δραγκούλεφ ἤνοιξα Γραφεῖον στρατιωτικῶν ὑποθέσεων.

Ἐν αὐτῷ δέχομαι καθ' ἑκάστην τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ μάθωσιν πῶς καὶ ποῦ πρέπει νὰ ἀναφέρωνται οἱ ἀδίκως στρατολογηθέντες ἢ ἀδίκως καταδικασθέντες εἰς στρατιωτικὸν φόρον. Δίδω ἐπίσης συμβουλὰς ὡς πρὸς τὴν ἐγγραφὴν εἰς τοὺς στρατιωτικοὺς καταλόγους (στρατολογίαν), τὴν ἐλάττωσιν τοῦ στρατιωτικοῦ φόρου καὶ τὸν τρόπον καθ' ὃν οἱ φυγόστρατοι δύνανται νὰ ἐκπληρώσωσι τὴν στρατιωτικὴν αὐτῶν θητείαν. Προσδιορίζω ἐπίσης τὴν ὁριστικὴν ἀπελευθέρωσιν ἐκ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, ἐκείνων οἵτινες πάσχουσιν ἐκ ποικίλων ἀσθενειῶν καὶ σωματικῶν ἐλλείψεων. Πάντα ταῦτα ἐκτελῶ καὶ δι' ἀλληλογραφίας χωρὶς νὰ ἐμφανισθῇ ὁ ἀναφερόμενος.

Πρώην ἀρχηγὸς τοῦ στρατολογικοῦ Γραφείου
ἔφεδρος ἀντισυνταγματάρχης
Δ. ΟΒΡΕΣΚΩΦ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΚ. Ἀν. Ἀθαναστάδη, Φ. Φ. Γ. Βαλσάμω λοχαγῷ, Ἀρ. Ἰακωμίδη, Ἐν ταῦθα· συνδρομὴ ἐλήφθη εὐχαριστοῦμεν.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Α. ΝΙΤΣΕ —ΒΑΡΝΑ